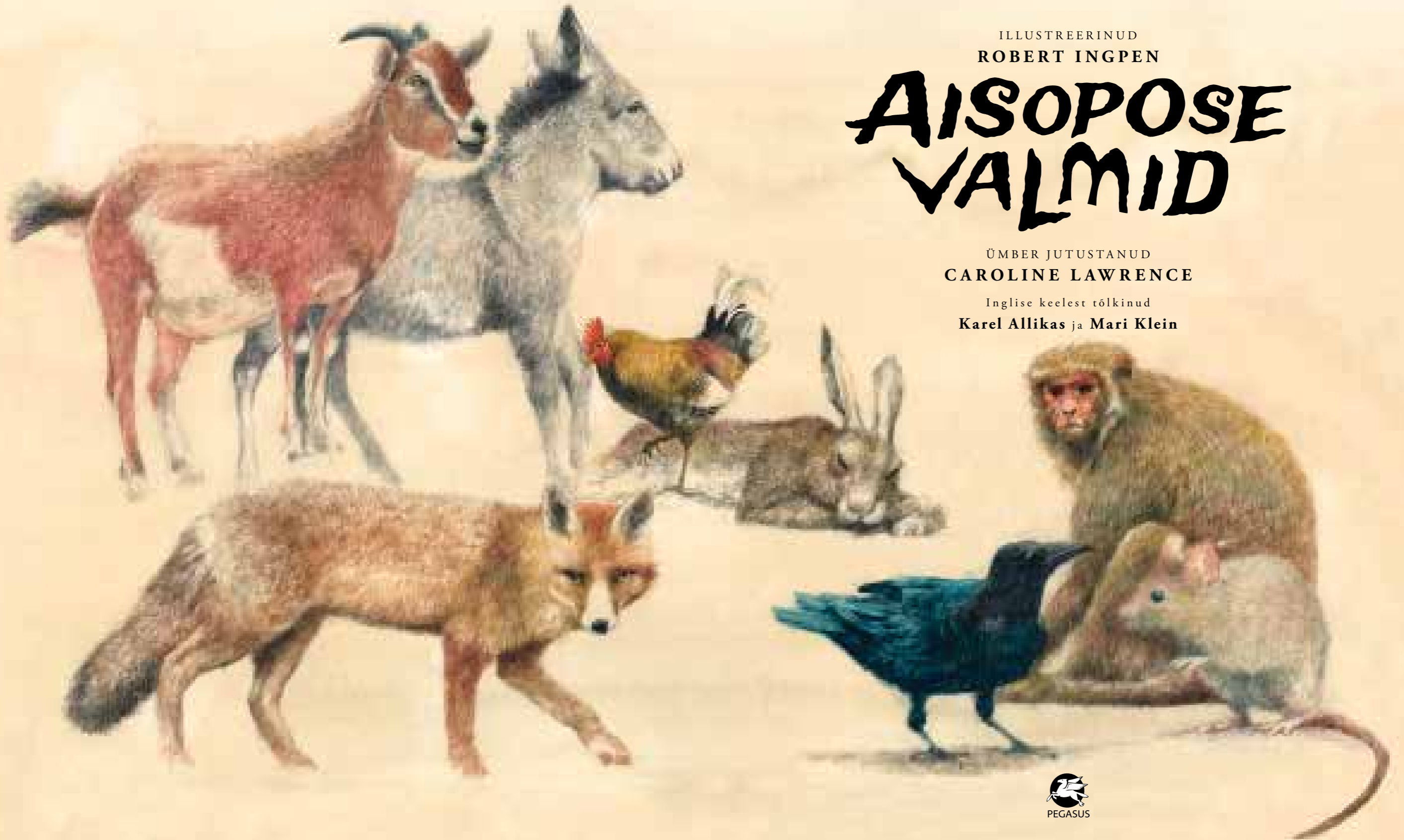

ILLUSTREERINUD
ROBERT INGPEN

AISOPOSE VALMID

ÜMBER JUTUSTANUD
CAROLINE LAWRENCE

Inglise keelest tõlkinud
Karel Allikas ja Mari Klein

PÜHENDATUD
LAURA GIBBSILE, AISOPOSE VALMIDE
PÜHENDUNUD JA HELDELE ASJATUNDJALE – C. L.

COLIN JA PAMELA WEBBILE, KES PALUSID MUL
LUUA KLASSIKALISTE LUGUDE SARJA LASTELE,
KELLELE SEE RAAMAT KA KUULUB – R. I.

Originaali tiitel:
AESOP'S FABLES
Retold by CAROLINE LAWRENCE

First published in 2022 by Welbeck Editions
An imprint of Welbeck Children's Limited,
part of Welbeck Publishing Group.

Text of this retelling copyright © Roman Mysteries Limited, 2022
Illustrations copyright © Robert Ingpen, 2022

Caroline Lawrence and Robert Ingpen have asserted their moral right
to be identified as the Author and Illustrator of this Work in accordance
with the Copyright Designs and Patents Act 1988.

Tõlge eesti keelde © Karel Allikas ja Mari Klein ning Kirjastus Pegasus, 2022

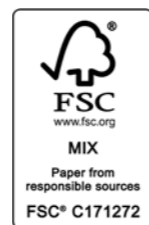
Tõlkinud Karel Allikas (lk 1–99 ja 190–192) ja Mari Klein (lk 100–189)
Kujundanud Sarah Pyke
Küljendanud Ivi Piibeleht
Toimetanud Eve Leete
Korrektoori lugenud Eve Leete ja Mari Klein

Kõik õigused kaitstud. Ühtegi selle teose osa ei tohi reprodutseerida,
salvestada otsingusüsteemis ega edastada üheski vormis või vahendiga –
elektroniliselt, mehaaniliselt, paljundades, salvestades ega muul moel –
ilma autoriõiguste omanike ja kirjastaja eelneva kirjaliku loata.

ISBN 978-9916-16-174-6

Trükitud Hiinas

pegasus.ee

AUTORI MÄRKUS

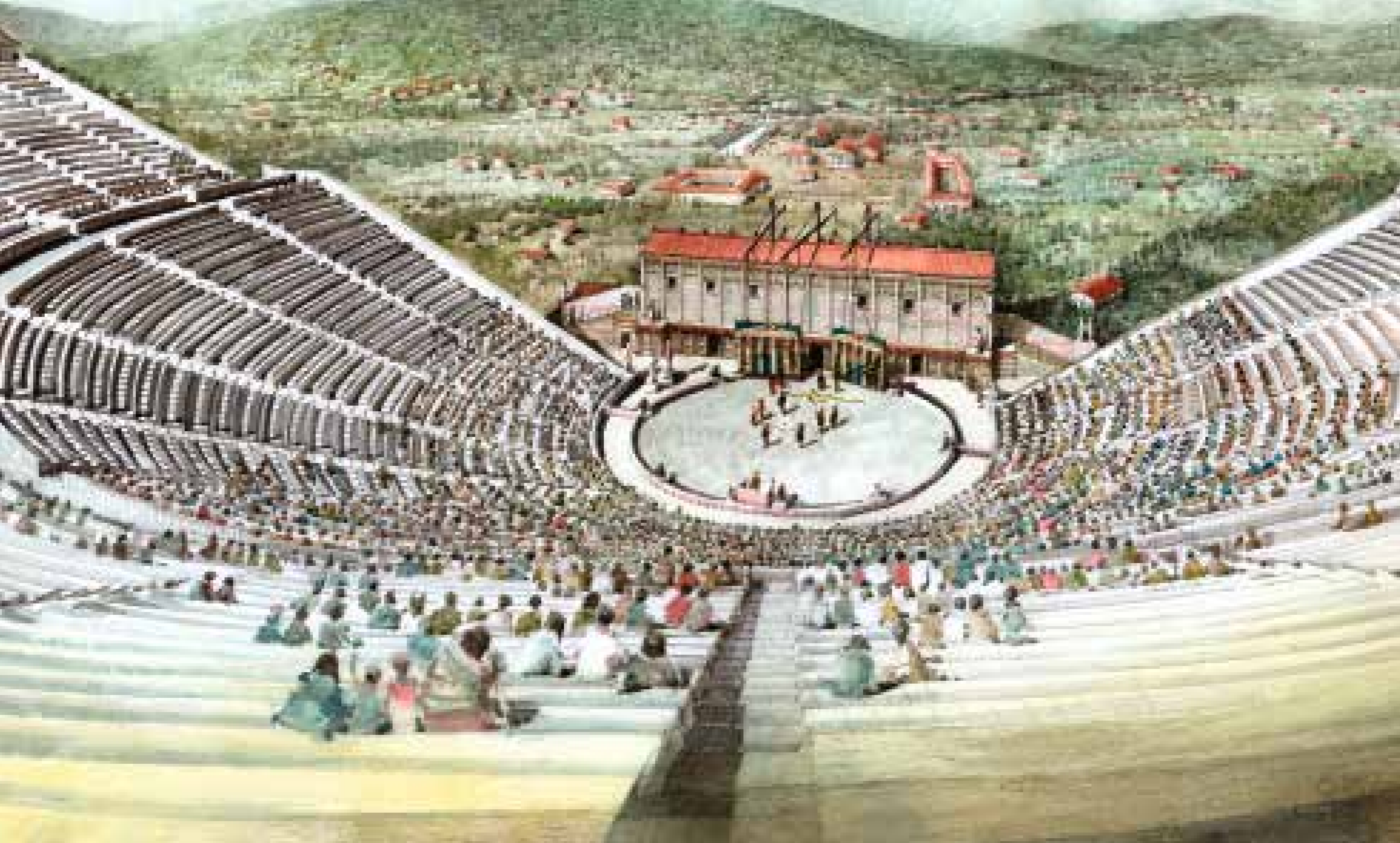
Kui keegi juhtub Aisopose valme
mainima, mõtled sa ilmselt kohe
selliste kõnelevate loomade peale, nagu
kilpkonn ja jänes, või rebasele ja hapudele
viinamarjadele. Kui nõnda, siis oled õigel
teel! Aga kuna Aisopos elas muistses
Kreekas, ilmuvad vahel tema lugudes
ka jumalad, nagu Zeus ja Athena. Mõne
inimese arvates võidi valme õpetada
noortele meestele, kes tahtsid saada
oraatoriteks, juristideks ja poliitikuteks.
Teised aga arvavad, et orjad jutustasid
neid lugusid üksteisele, asendades
inimesed kõnelevate loomadega, et
neil oma isandatega pahandusi ei tekiks.

Aisopos alustas oma elu orjana, kohu-
tavalt inetu küürakana: madalaimast
madalamana. Kuna tema valmide tegevus
leiab aset muistses maailmas, mainitakse
nendes asju, millest meie enam midagi
ei tea: linnupüüdja ritv, tuvila, ja miski,
mida nimetatakse *mormolukeion*'iks.
Muistne maailm oli jõhker paik, kus surm
võis sind tabada igal hetkel, ning need
lood peegeldavad seda. Need on ürgsed:
toidust, peavarjust, turvalisusest ja

ellujäämisest. Mulle meeldis neid lugusid
tõlkida nende algupärasest kreeka keelest
ja ladina keelest. Iga valm oli otsekui
aken, mille kaudu võisin oma pea pista
ajahõlma vajunud maailma. Ma peaaegu
tundsin selle kuuma päikest, kuulsin
kukke kiremas, tundsin sõnnikuhaisu
ja viinamarjade maitset. Ma nägin jumal
Hermest skulptori töökotta astumas ja
vana talumeest istumas vankris, mida
tema eeslid kuristiku suunas vedasid.

Tavaliselt on Aisopose valmid
kõik ühte raamatusse kogutud, nii et
võid tema lugudega raamatu ükskõik
millise koha pealt avada ja lugema
hakata. Mõtlesin, et oleks vahva lisada
katkendeid Aisopose muistses elu-
loost, et siduda kõik need väikesed
valmid üheks terviklikuks looks. Aga
sellegipoolest võid sa avada raamatu
täiesti suvalisest kohast ja hakata lugema.
Ma loodan, et naudid Aisopose nutikate
orjade, Kreeka jumalate ja kõnelevate
loomade maailma sama palju kui mina.

CAROLINE LAWRENCE, LONDON, 2021

ORAATOR JA VALM

Aisopose eluajal muistses Kreekas esinesid oraatorid kohtutes ning nõustasid kodanikke poliitiliste otsuste tegemisel. Üks tolle aja kuulsaimatest oraatoritest oli Demades. Ühel päeval nõustas ta Ateena kodanikke tähtsas riigiküsimuses, kui märkas äkki, et need ei pööranud talle üldse tähelepanu, vaid lobisesid isekeskis.

„Lugupeetud kaaskodanikud,“ ütles ta, „kas tohiksin teile jutustada ühe Aisopose valmi?“

Sosistamine lakkas silmapilkselt, kuna kõik armastasid Aisopose valme.

„Kunagi ammu,“ alustas Demades, „asutasid varblane, angerjas ja jumalanna Demeter end teekonnale. Varsti jõudsid nad jõe äärde, millel polnud silda. Varblane lendas üle jõe ja angerjas ujus sellest läbi.“

Demades tegi teatraalse pausi ning ateenlased hakkasid valjuhäälselt nõudma: „Aga mis Demeterist sai?“

Demades kortsutas selle peale kulmu ja nähvas: „Ta sai vihaseks, sest te kuuldate pigem Aisopose valmi kui tegelete linna valitsemisega!“

AISOPOSE SÜND

Aisopos kasvas üles orjana ühe rikka maaomaniku valdustes Amorioni-nimelise väikelinna lähedal Früügias, sügaval tänapäevase Türgi südames. Tal oli küürus selg ja nii hirmus nägu, et mõnikord hakkasid lapsed pelgalt tema nägemise peale nutma. Osa kaasaegseid kirjeldas teda selliselt: suure peaga, kõvera kaelaga, nösuninaga, jänese-mokaga, vatsakas, nirgi kätega ja jubedustäratavalt kole. Ja nagu sellest veel küllalt poleks olnud, vaene Aisopos oli lisaks veel väga kidakeelne ning suutis rääkida ainult väga aeglaselt ja suurte raskustega. Vaatamata sellele sai sellest väikesekasvulisest koledast orjast üks läbi aegade suurimaid jutuvestjaid ja õnnistus kogu inimkonnale sadadeks põlvkondadeks kuni tänase päevani välja. Iga tema valm kannab endas õppetundi, aga terve tema elulugu õpetab meile, et imeline olemiseks ei pea sa sugugi olema ilus.

KUI LOOMAD OSKASID RÄÄKIDA

Räägitakse, et kaua aega tagasi oli kõikidel elusolenditel kõnevõime. Metsloomad pidasid metsalagendikel koosolekuid, millest isegi puud osa võtsid, sest mänd oskas rääkida ning loorberipuu sosistada. Noil ammuseil päevil suhtlesid kaladki meres üksteisega ning samuti sõbralike meremeestega. Varblased lobisesid talumeestega. Harakad vestsid üksteisele lugusid. Mõnikord käisid loomad isegi üleval jumalatel külas. Ja jumalad omakorda käisid all oma loodut väisamas.

PROMETHEUS JA INIMESED

Zeusi korraldusel võttis Prometheus tüki erilist savi, mis koosnes pisaratega niisutatud mullast. Sellest voolis ta inimesed ja ka loomad.

Zeus aga arvas, et loomi on inimestega võrreldes liiga palju. Seetõttu käskis ta Prometheusel osa loomi laiaks litsuda ja need siis inimesteks ümber vormida. Prometheus täitis käsu. Ja sellepärast ongi nii, et neil, kes ei olnud kohe algselt inimesteks loodud, on küll inimese välimus, kuid looma hing. See valm selgitab, miks mõni inimene on nii elajalik ja julm.

MOMUS KOHTUNIKUKS

Räägitakse, et kõikide jumalate kuningas Zeus ja merede valitseja Poseidon koos tarkusejumalanna Athenaga otsustasid kord maha pidada kolmepoolse võistluse. Nad tahtsid näha, kes neist kolmest suudab teha kõige ilusama asja. Zeus lõi inimkonna, parima kõikidest elusolenditest. Athena ehitas inimesele maja. Ja Poseidon tegi härja. Kohtunikuks valisid jumalad Momuse, kelle nimi tähendab hukkamõistu, ning kes oli vigade leidmise asjatundja.

Kõigepealt kritiseeris Momus härga sellepärast, et tol ei olnud sarvi silmade all, et ta näeks, keda ta parasjagu suskab. Järgmiseks kritiseeris ta inimest selle eest, et tal polnud rinnas avausi, millest tema südame mõtted teistelegi kätte paistaksid. Viimaks jõudis kätte ka maja kord: sel polnud vundamendi külge kinnitatud rattaid, mille abil oleks lihtne ära kolida, kui naabrid tüütuks muutuvad.

Mida me sellest loost küll õppida võiksime? See, kes vigu otsib, leiab neid kõikjalt.

MOMUS JA APHRODITE

Momus on pilkamise ja kriitika jumal ning Aphrodite on armastusjumalanna. Ühel päeval meikis Aphrodite end ära, pani selga oma kõige kaunimad rõivad ning istus oma troonile. Momus oleks pettumusest peaaegu lõhkenud, kuna ei suutnud Aphrodite juures leida ainsatki puudust. Kui ta oli jumalanna pimestavast seltskonnast lahkunud, otsustas ta nalja visata Aphrodite väikeste ebatavaliste sandaalide üle.

Sel viisil jäid mõlemad oma loomule truuks: Aphrodite kohta ei saanud öelda midagi halba ning Momus ei suutnud öelda midagi head.

JUMALATE VIBUVÕISTLUS

Ühel päeval sooritas Apollon oma vibu ja noolega suurepärase lasu. Ta uhkeldas teiste jumalate ees: „Mitte keegi ei suuda lasta kaugemale kui mina. Ka mitte kõikide jumalate kuningas ise.“

Zeus kõkutas naerda ja teatas, et võtab poja väljakutse vastu. Jumalate saadik Hermes ajas liisud sõjajumal Arese kiivris segamini. Apollon tõmbas esimesena ning võitis õiguse lasta esimesena.

Ta pingutas kuldset vibunööri nii tugevasti, et vibu ja nõör moodustasid peaaegu ringi. Siis lasi ta noole lendu. Nool lendas teadaoleva maailma lõpus asuva Hesperidese aiani välja.

Seejärel astus ette Zeus ning läbis sama vahemaa üheainsa sammuga. „Nõndaks, mu poeg,“ lausus ta aias ringi vaadates. „Kuhu ma selle siis lasen? Mul pole selle jaoks enam ruumi.“

Nii võitis ta vibulaskmisvõistluse ilma, et oleks vibugi tõstnud.

HIIGLASLIK POTITÄIS HÜVESID

Kord kogus Zeus kõik hüved kokku ja pani need ühte hiiglasuurde savinõusse, mida kutsutakse *pithos*'eks. Seejärel seadis ta anumale kaane peale ja andis selle inimeste hoole alla. Inimene tahtis kangesti teada, mida anum endas peidab, ning kergitas kaant. Silmapilkselt lendasid hüved tagasi koju jumalate juurde. Üksnes Lootus, mis kaane külge takerdus, jäi.

Seepärast elutsebki vaid Lootus inimeste juures, lubades anda igapähele meist pisutki nendest hüvedest, mis ära lendasid.

KAKS NAHKPAUNA

Prometheus oli üks esimestest jumalatest. Ta vormis savist inimese ja riputas talle kepigale üle öla kaks nahkpauna. Üks neist oli täis võõraste pahesid ja kõlkus inimese ees. Teine, suurem paun oli täis inimese enda pahesid ja rippus selja taga.

Seepärast näebki inimene nii lihtsasti teiste inimeste vigu, kuid enda omi ei märka, ning just seetõttu kaldumegi sageli kiiresti teisi kritiseerima, jäädes aga omaenda puuduste suhtes pimedaks.

SAATÜR JA TULI

Kui soku moodi peaga saatür esimest korda tuld nägi, pidas ta seda nii kauniks, et tahtis sellel ümbert kinni võtta ja seda suudelda.

„Vaata ette!“ hüüdis Prometheus, kes oli tule maa peale toonud. „Muidu põletad oma sokuhabeme ära.“

Saatüri silmad läksid suureks. „Kas miski nõnda kaunis võib mulle tõesti haiget teha?“

Prometheus noogutas. „Kuigi tuli annab valgust ja sooja ning on kasulik abiline käsitöölisele, põletab ta neid, kes teda ei austa ja kes talle liiga lähedale satuvad.“

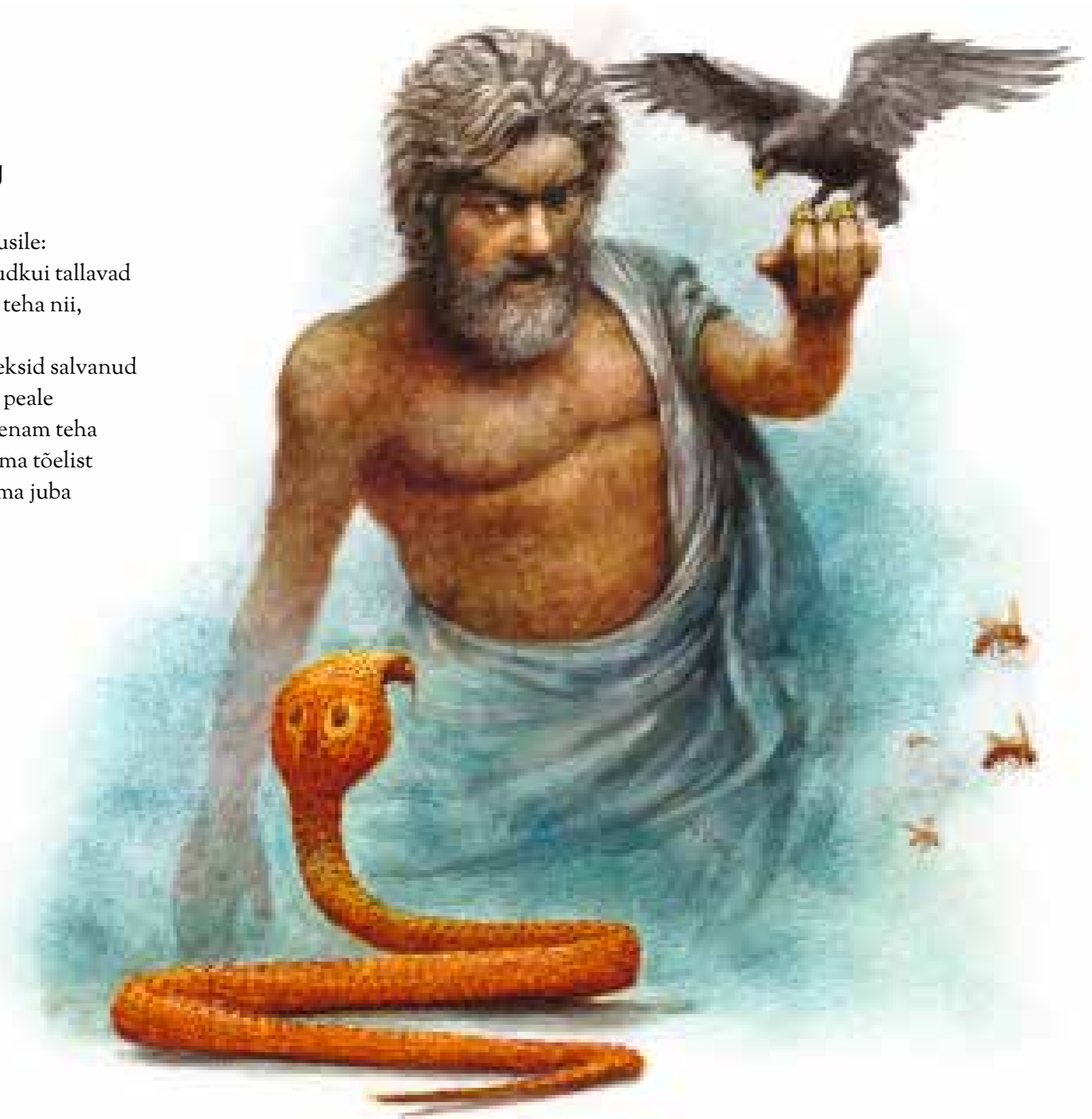

ZEUS JA MADU

Ükskord kurtis madu Zeusile:

„Oo, Zeus, inimesed muudkui tallavad mind. Ütle mulle, kuidas teha nii, et see lõppeks?“

Zeus vastas: „Kui sa oleksid salvanud seda, kes sulle esimesena peale astus, poleks teised seda enam teha sõandanud. Sa peaksid oma tõelist olemust inimestele näitama juba esimesel kohtumisel.“

ZEUS JA MESILASED

Mesilased panid pahaks, et inimesed nende mee ära võtsid. Niisiis läksid nad kõikide jumalate valitseja juurde ja palusid, et see annaks neile surmavad astlad, nii et nad võiksid surmata igäühe, kes nende meekärgede kallale läheb.

Zeus sai sellist pahatahtlikku soovi kuuldes nii pahaseks, et tegi teatavaks järgmise määruse: „Millal iganes te kedagi nõelate, jääte ilma oma astlast ning ühes sellega ka oma kaitsest.“

Ja nagu kõik teavad: kui mesilane kedagi nõelab, sureb ta ise piinarikast surma. Loo moraal? Ära soovi teistele halba, vaid jaga nendega oma ande.

MIKS KOERAD TAGUMIKKE NUUSIVAD

Ühel päeval saatis koerte sugu oma saadikud Zeusi juurde paremat elu paluma. Koerad tahtsid, et nad vabastataks isandate karmist kohtlemisest, kes hoidsid koeri näljas, toites neid vaid aganate ja leivaga, nii et nad olid sunnitud omaenda väljaheiteid sööma. Aga koerlaste saadikud sattusid Olümpose mäe lõhnadest nii elevile, et jooksid nuuskides sinna ja tänna, kuni Hermes viimaks välja läks ja nad kokku ajas. Otsekui poleks koerte segadustekitav saabumine veel piisavalt halb olnud, hakkasid nad Zeusi aukartust äratava pilgu ette saabudes end hirmust täis laskma. Vastikust tundes käskis Zeus koerad kaigastega paleest välja kihutada.

Samal ajal aga tundsid teised koerad muret, miks nende saadikud veel tagasi pole jõudnud. Lõpuks jõudsid nendeni kuuldused häbiväärsest haisvast käitumisest. Niisiis valisid nad endi

hulgast uued saadikud, kes võtsid tarvitusele ettevaatusabinõud, määrides oma taguotsad lõhnaõliga kokku, et nad ei tekitaks haisu nagu nende eelkäijad. Kui teine koertesalk Zeusi ette saabus, raputas peajumal pisut oma välgunoolt. Sähvatas pikne. Palee värises. Uued saadikud lasksid end hirmust täis. Väljaheitehaisuga segatud lõhnaõlilõhn oli tõeliselt kohutav. Ninasid kinni hoides soovitasid teised jumalad tungivalt Zeusil saadikuid säärase solvangu eest karistada.

„Minu käsul,“ teatas Zeus, „olgu koerte sugu alati näljane, et nende kõhus oleks võimalikult vähe, mis sealt välja saaks tulla.“ „Mis aga teisse puutub,“ ütles ta koerlastest süüdlastele, „siis olete sellelt maalt pagendatud.“

Ja seetõttu nuusivadki koerad veel tänapäevalgi üksteise tagumikke. Nad otsivad seniajani oma pagendatud saadikuid.

HERA JA PAABULIND

Hera juurde tuli paabulind, pahane, et talle polnud antud ööbiku kaunist häält.

„Kõik armastavad ööbiku laulu,“ ütles paabulind, „aga minu hääle üle nad naeravad.“

Lahke jumalanna püüdis teda lohutada, öeldes: „Ööbikul on tema laul, kuid sinul on ilu. Sinu kael särab eredamalt kui smaragdid. Sinu kaunid sabasuled on nagu vääriskivid.“

„Mis kõigest sellest ilust kasu on,“ torises paabulind, „kui ööbik mind oma lauluga üle lööb?“

Hera sai pahaseks. „Saatuseljumalannad,“ sõnas ta, „jagasi kingitusi teile kõigile. Sinule andsid nad ilu. Nad andsid kotkale jõu, ööbikule laulu, kaarnale ennustamisvõime ja hoiatusmärkide saatmise oskuse varesele. Te kõik peaksite rahul olema sellega, mis teil on. Ära ihalda seda, mis ei kuulu sulle, muidu muudavad ekslikud lootused su kibestunuks.“

LINNUD VALIVAD KUNINGAT

Linnud kogunesid kokku, et otsustada, kes nendest peaks saama kuningaks. Paabulind väitis, et oma ilu tõttu on just tema nende häält väärt. Kui teised linnud selle ettepaneku üle rõõmustasid, astus esile väike must hakk.

„Mis saab siis,“ lausus hakk, „kui me su kuningaks valime ja kotkas otsustab meile jahti pidama hakata? Kuidas sa tema vastu võitled? Kindlasti peaks meie parim valitseja olema varustatud jõuga, mitte iluga.“

SÕDA JA ÜLBUS

Kui kõik jumalad olid omale kaasad valinud, saabus järg kehastuste kätte. Viimasena jõudis kaasa valimise kord Polemoseni, kes kehastas sõda. Ainsana oli valikusse jäänud veel vägivaldse ülbuse kehastus Hybris. Ja kuigi see oli Polemose ainuke valik, armus ta naisesse meeletult ning järgneb talle tänini kõikjale, kuhu too läheb. Seepärast ärge laske kunagi oma linnadel või kodanikel ülbeks muutuda, sest sellele järgneb kindlasti ka sõda.

TÕDE KÕRBES

Üks mees sattus kõrbes rännates kokku üksildase vana naisega, kes seisis vaikselt ühe koha peal. Mees tajus naises sügavat tarkust ja taipas, et tegemist on tõe kehastusega.

„Kallis naine,“ kõnetas mees teda viisakalt, „mis on sind sundinud linnast lahkuma ja tulema siia mahajäetud paika?“

Tõde naeratas talle nukralt. „Vanadel aegadel,“ lausus ta, „oli Pettusel vaid mõni üksik järgija, nüüd aga käib ta tähtsalt imetlevast rahvahulgast saadetuna ringi. Ma ei talu säärast pahelisust inimeste hulgas.“

AISOPOS JA VIIGIMARJAD

Kuna Aisopos oli väga inetu, otsustas tema isand saata ta tööle põllule, kus ta ei saaks kedagi hirmutada. Ühel päeval tõi keegi Aisopose isandale esimesed maitsvad viigimarjad korjatud saagist. Kuid isand oli parasjagu teel kümblema, seepärast andis ta viigimarjad oma teenijale.

„Hoia need suurepärased viigimarjad õhtusöögi jaoks, Agathopous,“ käskis ta. „Ma süüa neid siis, kui olen kümblemast tagasi.“

Nagu enamik orjasid, oli ka Agathopous alati näljane. Ta ei suutnud vastu panna kiusatusele paar viigimarja ise süüa. Need olid aga nõnda maitsvad, et ta tahtis veel.

Ta ütles ühele teisele orjale: „Tule, naudime koos neid viigimarju ja ütleme siis isandale, et Aisopos söi need ära. Kuna Aisopos ei suuda rääkida, ei saa ta ka ennast kaitsta. Ta saab meie asemel kere peale.“

Viigimarju pugides naersid mõlemad mõtte peale, kuidas Aisopost nüpeldatakse. Kui isand kümblemast naasis, kutsus ta Agathopouse enda juurde.

„Too mulle need ilusad viigimarjad,“ käskis ta.

„Isand,“ vastas Agathopous. „Ma jätsin aidaukse lahti ja Aisopos söi need kõik ära.“

„Lohista see küürakas silmapilk minu ette!“ karjus isand. Ja kui Aisopos tema ees seisis, ütles ta: „Sa nārune ori! Kuidas julgesid sa mu viigimarjad ära süüa?“

Aisopose kõne oli küll aeglane, kuid tema mõistus oli kiire. Kui isand piitsa järele haaras, langes Aisopos põlvile ja andis talle märku pisut oodata.

Seejärel tõi ta jooksuga kannutäie sooja vett ja kausi. Aisopos jõi sooja vee ära, toppis näpud kurku ja oksendas kaussi. Kausis oli ainult vesi, mis tõendas, et ta polnud sel päeval süüa. Siis osutas ta oma kahele süüdistajale, et need sedasama teeksid, teades, et see tõestab, kes tegelikult viigimarjad nahka pistis. Aisopose nutikast plaanist vaimustatud isand andis kahele orjale käsu korrata Aisopose tegevust. Need täitsid vastumeelselt käsu. Soe vesi kulistati alla. Näpud topiti kurku. Üles tulid poolenisti seeditud viigimarjad. Maruvihane isand andis korralduse valelikud orjad paljaks koorida ja läbi peksta, et igäüks saaks sellest õppetunni.

„Kes teisele auku kaevab,“ ütles ta, „see ise sisse langeb.“

REBANE JA PUURAIIDUR

Jahimeeste eest põgenev rebane märkas puuraidurit ning palus temalt abi.

„Jumalate nimel, kes on lubanud abipalujad päästa,“ hingeldas rebane, „palun kaitse mind jahimeeste eest!“

„Ma annan sulle oma sõna,“ lubas puuraidur. „Mine ja peida end selles lopsakatest paplitest ehitatud onnis, kus ma öösiti magan.“

Veid aja pärast tulid jahimehed joostes ja pärisid puuraidurilt, ega too pole rebast näinud.

„Ei, ma pole ühtegi rebast näinud,“ vastas ta kõva häälega, osutades aga

samal ajal käega onni suunas, kus rebane peidus oli.

Jahimehed ei pannud tema käeviibet tähele, kuid uskusid öeldut ja jooksid edasi. Kui õhk puhas, tuli rebane oma peidupaigast välja ja asutas end vastasuunas minekule.

„Hei!“ hüüdis puuraidur. „Kas sa ei tänagi mind selle eest, et ma su päästsin?“

„Ma tänaksin sind, kui su liigutused oleks sinu sõnadega kokku langenud, kuid ma nägin sind onnile osutamas. Ka jumalad,“ lisas ta, „nägid seda, mida sa tegid.“

HERMES JA PUURAIIDURID

Kord langetas puuraidur kiirevoolulise jõe ääres puid, kui tal järsku kirves käest lendas ja ta kuulis plärtsatust. Kui mees taipas, et oli kaotanud oma elatise teenimise vahendi, istus ta jõekaldale maha ja hakkas nutma. Peagi kuulis teda Hermes, kes tuli küsima, mis mehel viga. Kuulnud puuraiduri õnnetut lugu, otsustas jumal teda aidata, sukeldus jõkke ja tõi välja kuldse kirve.

„Kas see on sinu kirves?“ küsis Hermes puuraidurilt.

„Ei ole,“ vastas mees läbi pisarate.

Hermes sukeldus uuesti ja tõi seekord pinnale hõbedast tehtud kirve. „Kas see?“

„Ei, ka see mitte,“ vastas aus puuraidur.

Hermes sukeldus kolmandat korda vetevoogudesse. Sel korral tõi ta välja mehe enda rauast kirvepea.

„See on minu oma!“ hüüdis puuraidur.

„Oma aususe eest,“ ütles Hermes, „võid sa kõik kolm kirvest endale jätta.“

Puuraidur oli ülirohke ja jooksis koju sõpradele rääkima, mis oli

juhtunud. Üks tema sõpradest, samuti puuraidur, muutus aga kadedaks ja otsustas ka ise proovida. Ta võttis oma kirve, viskas selle jõkke ning istus siis kaldale maha ja teeskles nutmist. Nagu oligi oodata, ilmus varsti Hermes ja küsis mehelt, mis juhtus.

„Ma kaotasin oma kirve!“ hädaldas sõber.

„Kas selle?“ küsis Hermes, sukeldudes jõkke ja tuues sealt välja kullast kirvepea.

„Jah!“ vastas ahne sõber ning haaras kuldse aarde järele.

„Valetaja!“ hüüdis Hermes sammu tagasi astudes. „Ma ei anna sulle ei seda kuldset kirvest ega too ka sinu enda oma veest välja. Kas sa siis ei tea, et jumalad põlastavad ebaausust?“

TEISMELISED LIHUNIKULETI ÄÄRES

Kaks teismelist poissi läksid turule, et liha osta. Kui lihunik hetkeks lahkus, krahmas üks poistest leti pealt seakoodi ja viskas selle oma sõbra võõtatud kuue põue silma alt ära. Lihunik tuli tagasi ja sai aru, et midagi on puudu, ning süüdistas poisse varguses.

Poiss, kes oli liha võtnud, tõstis mõlemad käed üles ja vandus jumalate nimel, et temal seda liha ei ole; ning teine vandus, et tema seda ei võtnud. Lihunik taipas, et see on pettus, ja raputas pead.

„Mind võite te ju oma õelate kelmuste ja sõnamängudega petta,“ lausus ta, „kuid jumalad, kelle nimel te vandusite, näevad kõike.“

KOER JA TEMA PEEGELPILT

Näljane koer näppas lihunikuletilt lihatüki ja jooksis eemale, et seda salaja süüa. Mööda silda jõge ületades vaatas ta alla ja nägi teist koera, kes kandis suus mahlakat lihatükki. Mõistmata, et tegemist on tema enda peegelpildiga, avas ta ahnelt suu, et teise koera saak endale napsata. Liha kukkus vette. Vesi plärtsatas. Nukker koer aga läks koju, näljasem kui kunagi varem.

Kui sirutad käe kellegi teise vara järele, oled ära teeninud selle, et kaotad enda oma.

LINNUPÜÜDJA JA RÄSTIK

Muistsetel aegadel meeldis inimestele süüa laululinde ning oli olemas koguni linnupüüdja amet. Mõnikord kasutasid need linnupüüdjad maapealseid püüniseid; mõnikord kasutasid nad võrke; ja vahel püüdsid nad linde, määrides puuokstele või pilliroovartele puuvõõrikumarjadest valmistatud linnuliimi. See linnuliim oli nii kleepuv, et kui linnud maandusid, ei suutnud nad enam lendu tõusta. Siis heitis linnupüüdja lõksusattunud lindudele võrgu peale või noppis nad käsitsi ära.

Ühel päeval kõndis üks linnupüüdja oma linnuliimi ja pillirooga läbi metsa, kui märkas ühe puu kõrgemal oksal istumas ilusat rästast.

Linnupüüdja määris kõige peenemale pilliroovarrelle linnuliimi ning sobitas selle teiste varte otsa nii, et see kerkis üha kõrgemale ja kõrgemale. Üles vaadates koondas ta kogu tähelepanu sellele, et pilliroovars linnule lähemale nihutada. Ta oli rasta kinnipüüdmisele nii keskendunud, et ei märganudki otse oma jalge ees magavat mürgist rästikut. Linnupüüdja astus ettepoole. Rästik ründas. Rästas aga lendas minema.

Kui hing tema kehast lahkumas oli, oigas linnupüüdja: „Kui armetu ma küll olen! Tahtsin teist elusolendit kinni püüda, kuid sattusin hoopis ise surmalõksu.“

RÄSTAS JA LINNUPÜÜDJA

Rästas armastas aega veeta ühes kindlas mürdisalus. Kuigi inimestele tunduvad tumesinised mürdimarjad kibedaina, maitsevad need lindudele nagu maiused. Kuna rästas neid marju väga armastas, jäi ta sageli kauemaks, kui oleks olnud turvaline. Jälgides hoolikalt linnu käitumist, määris üks linnukütt kõikjale rohkelt linnuliimi ning sai rästa kätte.

Kui ta rästaga kodu poole astus, ütles lind: „Kui armetu ma küll olen! Oma ülemäärase magusaarmastuse tõttu kaotan oma elu.“

TUVI VANGISTUSES

Üks tuvilas elav tuvi munes palju mune ning kudrutas peagi kõigile oma tibudest. Tema rõõmsat laulu kuulis aga vares ja ütles: „Lõpeta see uhkeldamine, sa rumal elajas! Kas sa siis ei tea? Kui teie, kes te olete sündinud orjusesse, saate lapsi, siis sünnitate vaid rohkem orje oma isandale ja rohkem südamevalu endale.“

ÖÖBIK, KULL JA LINNUPÜÜDJA

Kull kuulis ühes pesas häälitsemist ning maandus, leides pesast ööbikutibud. Samal hetkel saabus ka ööbik ning palus kullil tema lapsukestele armu heita.

„Laula mulle kenasti,“ ütles kull, „ja ma teen nii, nagu sa palud.“

Hirmust värisedes ja süda rinnus pekslemas, sundis ööbik end laulma. Kuid tema laul oli täis südamevalu.

„Sa ei laulnud eriti hästi,“ irvitas kull ja kugistas ühe tibu alla.

Samal ajal aga sirutas linnupüüdja kulli selja taga tema poole oma kleepuva pillirooridva, püüdis kulli linnuliimiga kinni ja paiskas ta maha.

„Kui teistele lõksu sead,“ ütles linnupüüdja, „vaata ette, et sind ennast kinni ei püüta.“

SIPELGAS, TUVI JA LINNUPÜÜDJA

Janune sipelgas läks allikale jooma ning vool viis ta endaga kaasa. Allika kohal kasvava puu otsas istuv tuvi nägi sipelgat uppumas. Kiiresti rebis ta oksa küljest ühe lehe ja viskas selle sipelgale. Sipelgal õnnestus lehele ronida ning see kandis ta kaldale. Sel ajal, kui ta end kaldal kuivatas, märkas ta linnupüüdjat, kes oli vaikselt hiilinud puu alla, mille otsas tuvi istus. Samal ajal kui linnupüüdja aeglaselt linnuliimiga määritud ritva ülespoole tõstis, jooksis sipelgas mehe juurde ning hammustas teda jalast. Linnupüüdja suutis küll valukarje alla suruda, kuid ei suutnud takistada oma ritva värisemast. Tekkinud heli hoiatas tuvi ohu eest. Ta tõusis lendu ja oligi pääsenud.

Sipelgas ütles õnnelikult: „Isegi tillukesed olevused suudavad tasuda neile, kes on nende vastu lahked.“

